Ośrodek Rozwoju Edukacji

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli

Zeszyt metodycznych i praktycznych rozwiązań

Edukacja humanistyczna

drugi etap edukacyjny

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu „Zdolni zdalnie – zdalna edukacja w przedszkolach i szkołach” przez zespół nauczycieli konsultantów Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Spis treści

1. **Wstęp** ... 3

2. **Jak to zrobić zdalnie? Metody, techniki, modele, strategie uczenia się i nauczania** ... 5

3. **Tak samo czy jednak inaczej? O ocenianiu w wirtualnej rzeczywistości** ... 8

4. **Zdalne portfolio. Przydatne aplikacje i narzędzia w pracy humanisty** ... 11

Learning Apps ... 12

Storybooard That ... 12

Voki ... 13

EDpuzzle ... 15

Zasoby warte wykorzystania w pracy humanisty ... 16

5. **Scenariusz zdalnej lekcji** ... 18

Scenariusz zajęć dla uczniów klasy VIII szkoły podstawowej prowadzonych przez nauczyciela języka polskiego ... 19

BIBLIOGRAFIA ... 24

ZAŁĄCZNIKI ... 25

Załącznik nr 1 ... 25

Załącznik nr 2 ... 26

Załącznik nr 3 ... 34

Załącznik nr 4 ... 35

Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne (CC BY – NC)

Ośrodek Rozwoju Edukacji

1. Wstęp

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Oddajemy w Państwa ręce publikację, która zawiera wskazówki, podpowiedzi, pigułkę informacji na temat sposobów pracy z uczniami w edukacji zdalnej. Jeszcze niedawno wydawało nam się, że aplikacje, narzędzia cyfrowe są do wykorzystania na lekcji tylko przez osoby, które fascynują się informatyką, nowinkami technicznymi, aktywnie działają w wirtualnych społecznościach. Rzeczywistość jednak szybko uświadomiła nam, że każdy z nas powinien posiadać swój pakiet materiałów, narzędzi, interaktywnych ćwiczeń niezbędnych do doskonalenia umiejętności wpisanych w podstawę programową i określonych w programach nauczania. Wszyscy stanęliśmy przed problemem sposobu oceniania uczniów w zdalnym nauczaniu. I znów z pomocą przyszły nam cyfrowe pomoce naukowe. Jako konsultantki ds. przedmiotów humanistycznych wielokrotnie miałyśmy okazję towarzyszyć Państwu w zdobywaniu cyfrowych kompetencji, planowaniu zdalnych zajęć. Jak wielka była nasza radość, gdy otrzymywałyśmy informację zwrotną, iż wszystko się udało, linki działały, ćwiczenia podobały się uczniom.

Publikacja, którą przygotowałyśmy, pokazuje kierunek planowania i organizacji pracy z uczniem, również z tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych, podczas zdalnego nauczania. Zwracamy w niej uwagę na konieczność dostosowywania programów nauczania, zmiany sposobów i form oceniania, zmiany formy przekazywania informacji zwrotnej o efektach uczenia się i nauczania, przeanalizowania wykorzystywanych środków dydaktycznych. W prowadzeniu lekcji w systemie zdalnym ważne jest zastosowanie takich narzędzi, które nie będą kłopotliwe w pracy z większą grupą, np. będzie je można łatwo przesyłać i widzieć od razu efekty pracy uczniów, nie będzie kłopotu z logowaniem itp. Ten aspekt również zasygnalizowałyśmy. Dodatkowo stworzyłyśmy listę e-zasobów, z których możecie Państwo korzystać, polecić uczniom do przejrzenia np. podczas pracy metodą WebQuest. Przykładowy scenariusz zajęć może stanowić dla Państwa inspirację do działań w projektowaniu lekcji na odległość lub hybrydowych. Strach ma wielkie oczy. Pamiętajcie.

Życzymy odwagi w podejmowaniu wyzwań i satysfakcji z ich realizacji

Iwona Krzemińska
nauczycielka konsultantka MSCDN Wydział w Ostrołęce

Bożena Czarnecka–Akus
nauczycielka konsultantka MSCDN Wydział w Siedlcach

Ośrodek Rozwoju Edukacji

2. Jak to zrobić zdalnie?

Metody, techniki, modele, strategie uczenia się i nauczania

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

W okolicznościach prowadzenia lekcji z wykorzystaniem komputera czy *smartfona* z dostępem do zasobów internetowych jesteśmy zmuszeni przeorganizować sposób prowadzenia zajęć, a uczniowie sposób uczenia się. Tradycyjne metody nauczania: problemowe, podające, aktywizujące łączą się z możliwościami, jakie dają narzędzia, aplikacje, programy komputerowe. Rolą nauczyciela jest przede wszystkim przeformułowanie toku zajęć, ćwiczeń na formę interaktywną, dokonanie przeglądu środków dydaktycznych. Po zmodyfikowaniu dokumentów (programu nauczania, planu realizacji programu nauczania, przedmiotowego oceniania) dobrze jest zastanowić się przed każdą lekcją, jakie umiejętności będą doskonalone. To pozwoli na odpowiedni wybór metody pracy oraz aplikacji. Jeśli chcemy, by uczniowie doskonalili umiejętność tworzenia argumentu, to pomocny okaże się *Tricider.* Wpisujemy pytanie i udostępniamy uczniom na czacie link.

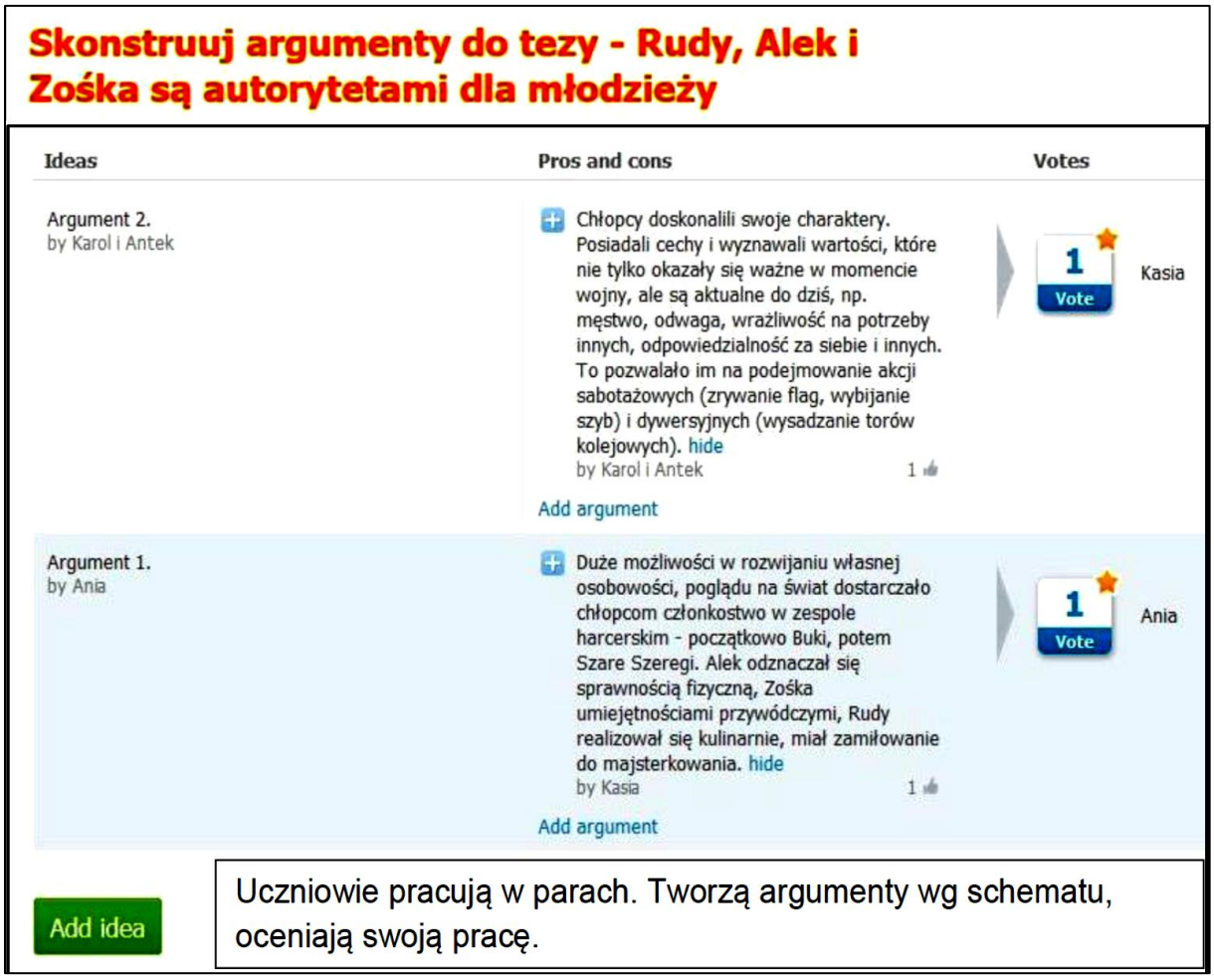

Rysunek 1. Przykładowe zadanie stworzone w aplikacji *Tricider*. Źródło: opracowanie własne.

W pracy zdalnej metodą dyskusji przydatny będzie *Jamboard* lub *Nearpod*. Narzędzia te pozwalają na stworzenie wirtualnej tablicy z możliwością edytowania przez każdego ucznia, interakcji między uczniami. Przydadzą się podczas omawiania zagadnień z literatury, nauki o języku, podawania przyczyn wydarzeń historycznych. Niżej przykład w *Nearpodzie.*

Rysunek 2. Ćwiczenie: *Charakterystyka postaci literackiej* przygotowane w aplikacji *Nearpod*. Źródło: opracowanie własne**.**

W stosowaniu burzy mózgów sprawdza się *Answergarden* – chmura wyrazów. Można wypisać ważne słowa, o których będzie mowa (wstęp do zajęć) lub poprosić uczniów o wpisanie słów z zajęć (podsumowanie lekcji). Do pracy w grupie warto wykorzystywać udostępniane do dzielenia dokumenty. Uczniowie wpisują odpowiedzi, dołączają zdjęcia, pliki dźwiękowe. W tym czasie nauczyciel ma podgląd na jakość wykonywanego przez uczniów zadania. W *Google Keep* – uczniowie wykonują, np. prace domowe i udostępniają je nauczycielowi.

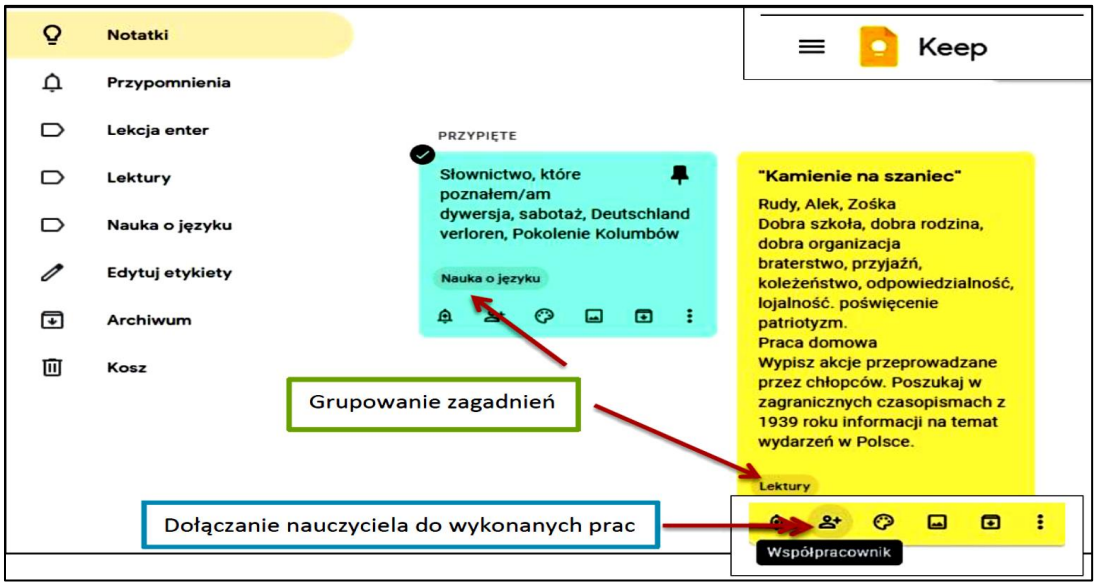

Rysunek 3. Przykład zadania przygotowanego w *Google Keep.* Źródło: opracowanie własne.

Ośrodek Rozwoju Edukacji

3. Tak samo czy jednak inaczej?

O ocenianiu w wirtualnej rzeczywistości

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Bez względu na to, w jakich okolicznościach i w jakiej formie dokonujemy oceny osiągnięć edukacyjnych ucznia, musimy pamiętać o tym, że ocena ma m.in. motywować do podejmowania wysiłku, odpowiedzieć na pytania, co uczeń zrobił dobrze, jak ma się dalej rozwijać i jakie metody pracy są dla niego najlepsze. Realizujemy ocenianie poprzez liczbę ocen bieżących, sposoby oceniania osiągnięć uczniów, diagnozy postępów w nauce – to, co mamy zapisane w ocenianiu wewnątrzszkolnym. W zespołach przedmiotowych decydujemy o liczbie sprawdzianów, kryteriach oceniania i wymaganiach. W realizacji oceniania w formie zdalnej dokumenty te wymagają modyfikacji. Pytania, na które powinniśmy sobie odpowiedzieć, to liczba sprawdzianów, kartkówek, wypracowań oraz ich zawartości (ważny jest czas trwania pracy ucznia), jakie aplikacje przydadzą się do sprawdzania osiągnięć edukacyjnych, jak szybko udzielimy uczniowi informacji zwrotnej i w jakiej formie, na co umówimy się z uczniem i jego rodzicami, by uniknąć sytuacji, kiedy uczeń nie mógł dokończyć testu, a nauczyciel informuje w tym przypadku o ocenie niedostatecznej. Przemyślenie ilości form i sposobów oceniania, problemów technicznych, które się mogą pojawić u nas i u uczniów, jest bardzo ważną kwestią w wirtualnym nauczaniu, uczeniu się. Pamiętajmy, że celem szkoły, bez względu na warunki nauczania i uczenia się, jest umożliwienie uczniom pracy w różnym tempie, rozwijanie zainteresowań, zwracanie uwagi na potrzeby edukacyjne, rozwojowe, zadbanie o bezpieczeństwo emocjonalne. Jeśli uczeń wie, co ma robić, jak i po co, to łatwiej będzie nam oceniać jego osiągnięcia.

Projektując sposoby i formy oceniania w zdalnym nauczaniu, trzeba zwrócić uwagę na to, by uczniowie poznali cel lekcji – jasny, zwięzły (po co się tego uczę). Drugi ważny krok to kryteria – co będzie omawiane na lekcji (uczeń), co będzie sprawdzane (nauczyciel). Kryteria do lekcji powinny wynikać z celu, być zgodne z programem nauczania przyjętym do realizacji, zrozumiałe dla uczniów i w niewielkiej ilości. Będą one pomocne wychowankom, którzy z różnych względów mieli problemy w uczestniczeniu w zajęciach. Kolejny krok powinien dotyczyć wyboru aplikacji, które mają pomóc nauczycielowi sprawdzić, czy uczniowie opanowali określone wiadomości i umiejętności. Dobrze, gdy aplikacja daje również możliwość udzielenia informacji zwrotnej.

Na szybkie przetestowanie uczniów, zrobienie kartkówki w formie gry, testu oraz uzyskanie natychmiastowej informacji zwrotnej pozwalają aplikacje, np. *Quizizz*, *Socrative*, *Baamboozle* oraz arkusze *Google* (Formularz), *Microsoft (Forms*).

Wykorzystujemy je też, gdy mamy w klasie ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W bieżącym ocenianiu warto stosować emotikony, szczególnie w ocenianiu aktywności uczniów. Sytuacja komplikuje się, gdy chcemy ocenić dłuższą pracę czy sprawdziany z zadaniami otwartymi. Tu dobrze sprawdzą się komentarze przy dokumencie *Word* lub *Google Doc*. Jeśli udostępnimy uczniowi jego dokument, to będzie on pracował samodzielnie, a nauczyciel może obserwować, jak wychowanek sobie radzi. Udostępniony dokument daje możliwość pisania komentarzy do zauważonych obszarów wymagających pochwały bądź poprawy, przyznania punktów itp. Dokumenty współdzielone do pracy w parach stwarzają uczniom szansę na dokonanie oceny koleżeńskiej i samooceny.

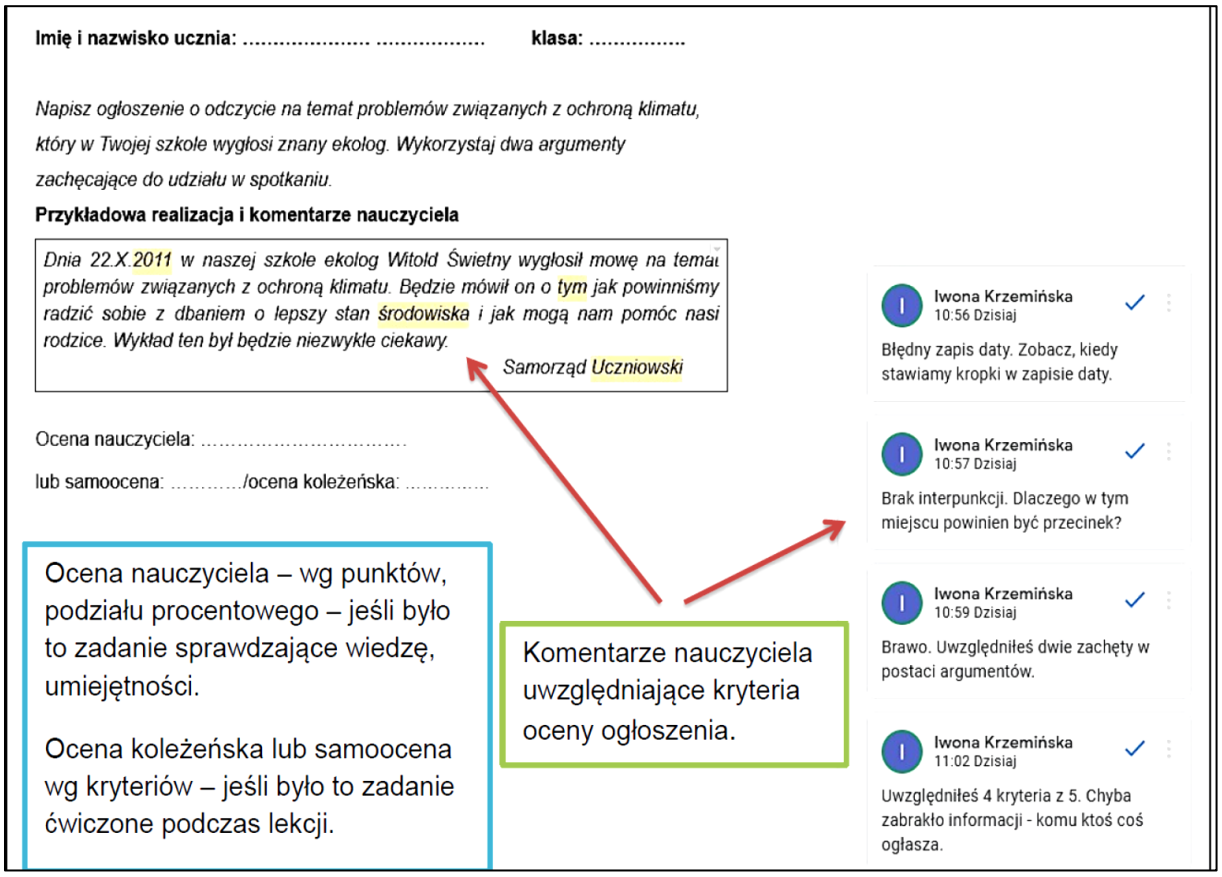

Rysunek 4. Przykład ćwiczenia *Udzielanie informacji zwrotnej* z wykorzystaniem *Google Doc*. Źródło: opracowanie własne.

Możemy również poprosić uczniów o przesłanie w ciągu, np. 10 min. po sprawdzianie pracy w wersji PDF (jeśli wymagamy pracy napisanej ręcznie). Wówczas logujemy się do programu *Adobe Reader* i na pracy ucznia zakreślamy, stawiamy punkty itp. Elektroniczna wersja oceniania pozwala uczniowi na stworzenie portfolio z efektami własnej pracy, które na pewno przyczyni się do jego dalszego rozwoju.

Ośrodek Rozwoju Edukacji

4. Zdalne portfolio.
Przydatne aplikacje i narzędzia w pracy humanisty

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

W tym rozdziale przybliżymy Państwu niektóre aplikacje ułatwiające zdalną pracę z uczniami. Zaprezentujemy tzw. wersje „za darmo”. Pamiętajmy jednak, że opcja *free* będzie ograniczona w dostępie, np. co do czasu korzystania, ilości stworzonego materiału, jakości dostępnych dodatków itp.

Learning Apps[1]

Platforma umożliwia tworzenie, współdzielenie, publikowanie gier edukacyjnych. Zawiera różnorodne szablony, które można wykorzystać, by atrakcyjnie przedstawić uczniom dane zagadnienie. Wszystkie komunikaty są w języku polskim.

Rysunek 5. Widok głównej strony *Learning Apps* z uzupełnionym komentarzem**.** Źródło: opracowanie własne.

Film instruktażowy - https://learningapps.org/tutorial.php [dostęp 24.08.2021]

Storybooard That[2]

Program umożliwia tworzenie komiksów na podstawie gotowych szablonów graficznych. Przygotowaną pracę można zachować na komputerze, robiąc *print screen,* lub skopiować ekran za pomocą narzędzia „Wycinanie”.

[1] https://learningapps.org/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.].
[2] https://www.storyboardthat.com/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.].

Klikając przycisk *create a storyboard*, zaczynamy tworzyć historię. Aplikacja może posłużyć do omówienia lektury, przedstawienia sytuacji, wydarzenia historycznego, analizy zadań językowych: ćwiczenie czasów i trybów, przekształcanie przykładu podanego w jednym oknie dialogowym lub całego dialogu. Można również wykorzystać ją do pisania elementów wypracowania: opowiadanie z dialogiem, budowa argumentu, podsumowanie, wstęp – wszystko wpisane w teksty bohaterów wstawianych w kolejne okienka. Przykład wykorzystania aplikacji:

Rysunek 6. Przykład fragmentu komiksu w aplikacji *StoryBoardThad*. Źródło: opracowanie własne.

Bezpłatna wersja pozwala na:

- przygotowywanie dwóch komiksów tygodniowo (duża liczba szablonów tła, postaci/zwierząt, chmurek dialogowych, kształtów), możliwość edycji tła i postaci (wygląd, ubiór, poza),
- dostęp do stworzonych komiksów (zakładka *My Storyboards*),
- udostępnianie komiksów (komiksy pobierają się ze znakiem wodnym).

Film instruktażowy - https://youtu.be/PTL4XjGbIh4 [dostęp 24.08.2021]

Voki[3]

To narzędzie do tworzenia awatarów, animowanych postaci, które będą mówić. Pomocne w pracy z uczniami, np. słabowidzącymi, z trudnościami w nauce. Można wybrać dowolną postać (jednak wersja bezpłatna będzie nas ograniczała w wyborze opcji), dobrać jej ubiór, gesty, fryzurę, akcesoria, tło itp. Po dodaniu głosu awatar wprowadzi uczniów do tematu, zaprosi do wykonania ćwiczenia, zaprezentuje treść zadania.

[3] www.voki.com dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.].

Tworzenie awatara rozpoczynamy przyciskiem *create* (pamiętajmy o zaznaczeniu opcji *free*). Wybieramy postać z dowolnej kategorii (opcje płatne będą oznaczone gwiazdką). Zmieniamy wygląd, odzież i rekwizyty. Dodajemy głos poprzez wpisanie tekstu na klawiaturze lub przesłanie pliku z komputera. Klikamy przycisk „Publikuj" i prześlij e-mailem do znajomego lub skopiuj kod swojego awatara. Gdy chcemy wysłać link innym – wybieramy symbol **„koperty".** Gdy chcemy skopiować link – wybieramy symbol **„kopiuj link"** lub kafelek ***COPY URL.***

Rysunek 7. Przykładowy awatar z opisem wybranych funkcjonalności. Źródło: opracowanie własne

Film instruktażowy - https://www.youtube.com/watch?v=ldmsb2yICXg [dostęp 24.08.2021]

EDpuzzle[4]

To program do tworzenia interaktywnych lekcji. Można wykorzystać go do przygotowania zadań dla grup, prac, które uczniowie mają wykonać w domu.

Po zalogowaniu się do programu należy wybrać *Add Content* (Dodaj treść). Zadania dla uczniów tworzy się, wykorzystując filmy i własne nagrania. Wybieramy i wstawiamy materiał w okienko z napisem *Search content.* (Można również skorzystać z zasobów *EDpuzzle*). Pojawi się w tym miejscu tytuł filmu, a na ekranie pierwszy kadr wraz z narzędziami do tworzenia ćwiczeń. Na osi czasu, gdy wstawimy film lub włączymy funkcję edytowania, wyświetli się wytłuszczona linia oraz dwie pionowe linie (znaczniki) - jedna na początku, druga na końcu nagrania. Są one ruchome. Przesuwamy je do momentu, gdzie chcemy wstawić ćwiczenie. Przyciskamy przycisk *Add cut* (Przytnij) oraz zaznaczamy *Questions* (Pytanie). Wówczas możemy wpisać tekst dla ucznia, który pojawi się podczas odtwarzania nagrania. Następnie skończoną czynność należy potwierdzić kliknięciem w przycisk *Finish.* Przejdziemy do dalszej części filmu. Czynność powtarzamy tyle razy, ile mamy zadań dla uczniów. Do pytań możemy wstawić hiperłącze.

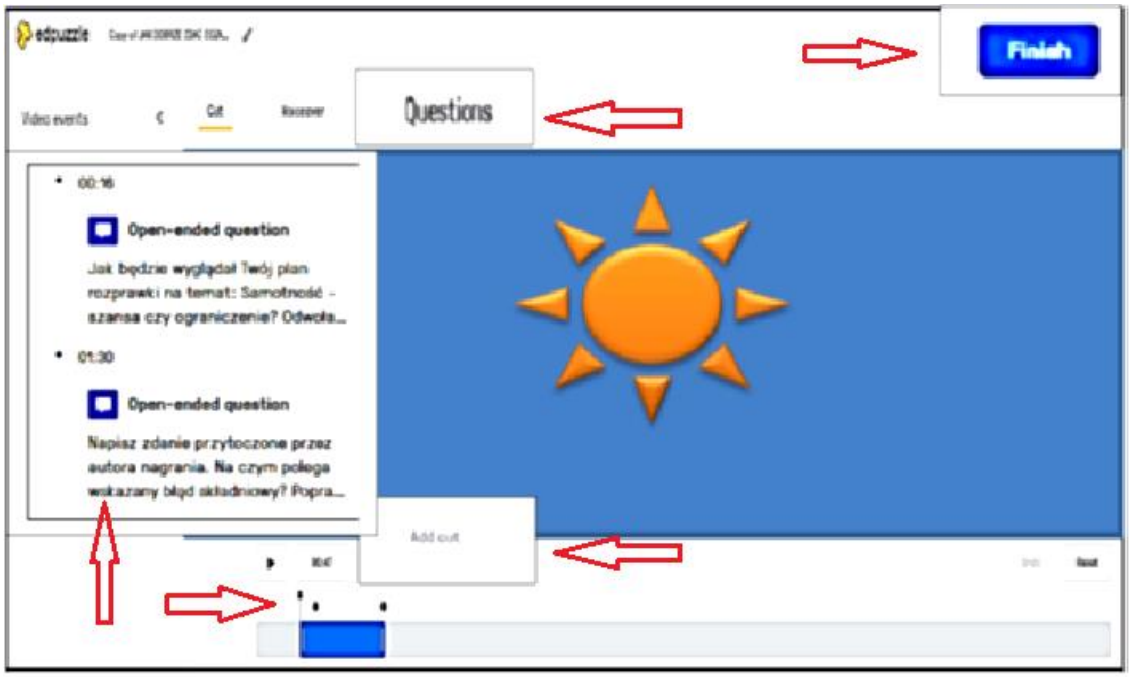

Rysunek 8. Przykład tworzenia zadania w aplikacji *EDpuzzle.* Źródło: opracowanie własne. Film instruktażowy - https://www.youtube.com/watch?v=TQ-KehsA6gQ&feature=youtu.be [dostęp 27.08.2021]

[4] www.edpuzzle.com dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.].

Zasoby warte wykorzystania w pracy humanisty

- Otwarte Zasoby - https://otwartezasoby.pl/kategorie-do-stron/zasoby-edukacyjne/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Otwarte Zasoby - https://koed.org.pl/interaktywny-przewodnik-oze/poznaj.html dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Muzeum Historii Polski (wortal dla nauczycieli historii) - https://muzhp.pl/pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Baza Dobrych Praktyk IBE - http://bnd.ibe.edu.pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Blog o e-książkach i e-publikacjach edukacyjnych prowadzony przez redakcję Edunews.pl - http://www.epublikacje.edu.pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Portal na temat edukacji filmowej - http://filmotekaszkolna.pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Portal poświęcony szeroko rozumianej kulturze - http://legalnakultura.pl/pl dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Multimedialna biblioteka w wersji EDU całkowicie bezpłatna - http://ninateka.pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Wolność korzystania z dóbr kultury - https://nowoczesnapolska.org.pl dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Wirtualnie można zwiedzać wybrane miasta Polski, poznać ich zabytki, historię, muzea (również z przewodnikiem) - http://wirtualnykraj.pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Otwórz Książkę (cyfrowa kolekcja książek naukowych polskich uczonych, które są udostępniane nieodpłatnie) - http://otworzksiazke.pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Fototeka (prezentuje zasoby fotograficzne Filmoteki Narodowej) - http://fototeka.fn.org.pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]

- Wirtualna Biblioteka Literatury Polskiej – https://literat.ug.edu.pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- EduKanał (zawierający streszczenia i opracowania lektur) – https://www.youtube.com/channel/UC7FmltMi6BQx8-yIchwoH2w/videos dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Dzwonek.pl (interaktywne ćwiczenia) https://www.dzwonek.pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Khan Academy (materiały złożone z filmów, ćwiczeń i artykułów wspomagają naukę matematyki, nauk ścisłych, ekonomii i finansów, programowania, nauk humanistycznych) - https://pl.khanacademy.org/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Polona (biblioteka cyfrowa) - https://polona.pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Staropolska on – line (biblioteka utworów literatury staropolskiej) - http://staropolska.pl/index.php dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Europeana (udostępnia zbiory europejskich instytucji kultury i sztuki) - https://www.europeana.eu/pl dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- FotoKarta (gromadzi, profesjonalnie opracowuje, zabezpiecza i udostępnia fotografie dokumentujące dzieje Polski i Europy Środkowo-Wschodniej od końca XIX wieku do współczesności) – https://www.foto.karta.org.pl/ dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]
- Lektury.gov.pl (zawiera wiele szkolnych lektur, przede wszystkim te dostępne w domenie publicznej, wraz z ich wykazem oraz opisami) – https://lektury.gov.pl/
- Podcast Allegro Lektury 2.0 to seria współczesnych interpretacji polskich klasyków w wydaniu znanych artystów i twórców - https://www.youtube.com/playlist?list=PLFttT4XjEwKT78ssqzG_qKOoY0c22U7Wy dostępny online [dostęp: 26.01.2022r.]

Ośrodek Rozwoju Edukacji

5. Scenariusz zdalnej lekcji

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Scenariusz zajęć
dla uczniów klasy VIII szkoły podstawowej prowadzonych przez nauczyciela języka polskiego

TEMAT: Jak jest zbudowany wątek sporu Asesora z Rejentem? - „Pan Tadeusz” A. Mickiewicza.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE:

- wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury (I.1.),
- znajomość wybranych utworów z literatury polskiej (…) oraz umiejętność mówienia o [niej] z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. (I.2.),
- rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych (…). (II.1.),
- kształcenie umiejętności poprawnego mówienia oraz pisania zgodnego z zasadami ortofonii oraz pisowni polskiej. (II.5.),
- poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania (…). (III.6.),
- rozwijanie umiejętności samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania. (IV.2.),
- (…) rozwijanie umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy. (IV.5.),
- rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną (…) w wykorzystywaniu pozyskanych informacji. (IV.6.).

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

Klasy IV – VI; Uczeń:

- zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię (…) oraz określa ich funkcję; (I.1.4.),
- charakteryzuje (…) bohaterów w czytanych utworach; (I.1.9.),
- wskazuje i omawia (…) wątki poboczne; (I.1.13.),
- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik) i określa ich funkcję w tekście; (II.1.1.),
- określa rolę czasownika w wypowiedzi (…); (II.1.3.),

- rozpoznaje formy przypadków (…) rzeczownika, przymiotnika (…) oraz określa ich funkcję wypowiedzi; (II.1.4.),
- rozpoznaje (…) typy związków [wyrazów w zdaniu]; (II.1.10.),
- rozpoznaje słownictwo (…) wartościujące, rozumie [jego] funkcję w tekście; (II.2.6.),
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała); (II.3.4.),
- (…) stosuje reguły pisowni [ortografia]; (II.4.1.),
- uczestniczy w rozmowie na zadany temat (…); (III.1.1.),
- rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji; (III.1.2.),
- dokonuje selekcji informacji; (III.1.4.),
- zna zasady budowania akapitów; (III.1.5.),
- redaguje notatki; (III.2.4.),
- opowiada o przeczytanym tekście; (III.2.5.),
- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego (…); (IV.5.),
- rozwija umiejętność efektywnego posługiwania się technologią informacyjną (…); (IV.9.),

Klasy VII – VIIII; Uczeń:

- zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcję; (I.1.5.),
- interpretuje dzieła sztuki (obraz); (I.2.3.),
- zna sposoby wzbogacania słownictwa; (II.1.1.),
- odróżnia przykład od argumentu; (III.1.5.),
- przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego; (III.1.6.),
- rozwija umiejętność samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy; (IV.6.),
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii; (IV.8.),

LEKTURY OBOWIĄZKOWE:

- Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (całość);

METODY PRACY:

- praca z tekstem,
- ćwiczeń redakcyjnych,
- metoda problemowa,
- burza mózgów,
- dyskusja kierowana,
- metoda niedokończonych zdań.

FORMY PRACY:

- indywidualna,
- grupowa,
- zbiorowa.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer z dostępem do internetu,
- karty pracy, *Pan Tadeusz* A. Mickiewicza, wyd. Czytelnik 1973 r.,
- platforma *Zoom, G – Suite,*
- aplikacje *Nearpod, Swiftscribo, Voki, Answergarden*,
- reprodukcja obrazu *Wycz-ha! Rejent z Asesorem i Kusy z Sokołem,* Juliusz Kossak 1890 r.

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 min.

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ

CZĘŚĆ WSTĘPNA (5 min.)

1. Uczniowie analizują reprodukcję obrazu *Wycz-ha! Rejent z Asesorem i Kusy z Sokołem,* Juliusza Kossaka (załącznik nr 1) i odpowiadają na pytania: Co widzę? Co to znaczy? Jaki związek ma sytuacja przedstawiona na obrazie z treścią „Pana Tadeusza" A. Mickiewicza? Nauczyciel udostępnia obraz w aplikacji *Swiftscribo*.

CZĘŚĆ ZASADNICZA (30 min.)

1. Przesyłamy uczniom schemat indywidualnej notatki (załącznik nr 4) i prosimy, by w trakcie lekcji sukcesywnie go uzupełniali. Taka forma notowania jest pomocna szczególnie uczniom o różnych możliwościach edukacyjnych. (przesyłamy przed lekcją w wersji edytowalnej lub link w trakcie lekcji *Doc Google*).

2. Uczniowie pracują w czerech grupach (podział na grupy *Zoom*) z kartami pracy (załącznik nr 1). Udostępniamy grupom ćwiczenia, wykorzystując tzw. *dokument współdzielony Doc Google* – każda z grup otrzymuje link do dokumentu z możliwością edytowania. Grupy wpisują odpowiedzi. Nauczyciel ma podgląd na to, jak przebiega praca nad zadaniami.
3. Uczniowie prezentują wykonaną pracę. Nauczyciel z wykorzystaniem widoku ekranu przedstawia wykonane ćwiczenia.
4. Udostępniamy uczniom kartę pracy (załącznik nr 3). Uczniowie podają propozycje uzupełnienia informacji. Mając na względzie uczniów o zróżnicowanych możliwościach edukacyjnych, treść z karty pracy dotycząca roli mediatora warto odtworzyć w aplikacji *Voki* w postaci wypowiedzi awatara. Wykorzystujemy *Zoom* i możliwość użycia mikrofonu.
5. Przesyłamy uczniom link do ćwiczenia przygotowanego za pomocą narzędzia *Nearpod*: Zadanie dla uczniów: Podkreślcie w analizowanych wcześniej w grupach fragmentach „Pana Tadeusza" słowo „spór" oraz wyrazy, z którymi się ono łączy. *Jakie to części mowy? W jakim przypadku występują? Jaki związek wyrazowy występuje między nimi? O czym nas informują określenia rzeczownika „spór"?* Podajcie inne określenia rzeczownika „spór". Uczniowie wracają indywidualnie do fragmentu tekstu, który analizowali podczas pracy w grupie i udzielają odpowiedzi w postaci postów. Jeśli odpowiedź się powtarza, to nie wpisują takiej samej, tylko zaznaczają serduszko na tej, która już jest wpisana przez innego ucznia.

CZĘŚĆ KOŃCOWA (7 min.)

1. Prosimy uczniów, by wypisali na wirtualnej tablicy odpowiedzi na pytanie: *Co jest charakterystycznego w konstrukcji historii, wątku o Asesorze i Rejencie*? Wykorzystujemy narzędzie *Swiftscribo* – każdy uczeń wpisuje odpowiedź.

(Oczekujemy od uczniów podsumowania w postaci wniosków np.: barwne i humorystyczne opisy postaci, wykorzystany w konstrukcji komizm i jego rodzaje, głównie ukazujący niemoc i niedoskonałość myśliwych, powtarzalność motywów, nuta niepewności w rozwiązaniu sporu, argumentacyjny charakter wypowiedzi, fortel Wojskiego podważający zasadność sporu, Wojski mediatorem, opisy sytuacji – psy polujące na zająca itp.).

PRACA W DOMU:

Pies myśliwski to **chart**. Słownik ortograficzny zawiera również zapis wyrazu jako hart. Wyjaśnij tę ciekawostkę ortograficzną, wykorzystując informacje ze słownika ortograficznego. Ułóż po jednym zdaniu z każdym wyrazem.

- **Dla chętnych:**
  Wybierz dowolną sytuację z „Pana Tadeusza" - https://lektury.gov.pl/lektura/pan-tadeusz-czyli-ostatni-zajazd-na-litwie [dostęp 21.09.2021 r.] i opisz ją. Możesz skorzystać ze słów: *następnie, potem, wcześniej, później, szybko, nagle, wprost, obok, niedaleko, z dala, w pewnej chwili*. Jakie to części mowy? Jaką rolę pełnią w opisie sytuacji?

EWALUACJA ZAJĘĆ (3 min.)

- **Dokończ zdanie:** Nauczyłem się …/ Lekcja mi się podobała/nie podobała, ponieważ …- wykorzystanie narzędzia *Answergarden.*

BIBLIOGRAFIA

1. Buchner A., Wierzbicka M.: *Edukacja zdalna w czasie pandemii*, https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjO4_m17er0AhVwpIsKHZP5CgAQFnoECBMQAQ&url=https%3A%2F%2Fcentrumcyfrowe.pl%2Fwp-content%2Fuploads%2Fsites%2F16%2F2020%2F11%2FRaport_Edukacja-zdalna-w-czasie-pandemii.-Edycja-II.pdf&usg=AOvVaw0hhVi8DeEALxtOKLKNHQrV [dostęp 21.09.2021]
2. Czarnecka – Akus B., Krzemińska I., Goc A., Gołota E., Boryczka B., (2015), *Współczesna edukacja humanistyczna – metodyka i przykłady. Edukacja humanistyczna wobec wyzwań XXI wieku*, Warszawa: wydanie w ramach projektu Akademia Profesjonalnego Nauczyciela przez MSCDN oraz OEIiZK współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego file:///C:/Users/KRZEMI~1/AppData/Local/Temp/APN_HUMANISTA_DRUK_5.11-1.pdf [dostęp 21.09.2021]
3. *Informator mediacyjny* - http://www.sieradz.so.gov.pl/site/mediacja01 [dostęp 21.09.2021]
4. *Każdy uczeń jest ważny. Indywidualizacja na lekcji języka polskiego* pod red. A. Janus – Sitarz, (2017), Kraków: wyd. Universitas.
5. Marzano Robert J., (2012), *Sztuka i teoria skutecznego nauczania*, Warszawa: wyd. CEO.
6. *Młoda dydaktyka polonistyczna* pod red. M. Foty, A. Poręby, S. J. Żurka w Polonistyczne Badania Edukacyjne Studia 2 pod red. S. J. Żurka, (2014), Lublin: wyd. Norbertinum.
7. Plebańska M., (2020), *Cyfrowa edukacja – potencjał, procesy, modele*, [w:] Pyżalski J. (red.), https://zdalnie.edu-akcja.pl/ [dostęp 21.09.2021].
8. *Polonistyczna dydaktyka ogólna* pod red. J. Fiszbak, (2019), Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

Rysunek 9. Wycz-ha! Rejent z Asesorem i Kusy z Sokołem, Juliusz Kossak, 1890r.
https://www.wbp.wroc.pl/wbp/index.php/pl/katalogi-przeglad/2546-mic-koss
[dostęp 08.09.2021]

Załącznik nr 2

Grupa 1.

Ks. I

Tymczasem w końcu stoła naprzód ciche szmery,
A potem się zaczęły wpółgłośne rozmowy;
Mężczyźni rozsądzali swe dzisiejsze łowy.
Asesora z Rejentem wzmogła się uparta,
Coraz głośniejsza kłótnia o kusego charta,
Którego posiadaniem pan Rejent się szczycił
I utrzymywał, że on zająca pochwycił;
Asesor zaś dowodził na złość Rejentowi,
Że ta chwała należy chartu Sokołowi.
Pytano zdania innych; więc wszyscy dokoła
Brali stronę Kusego, albo też Sokoła,
Ci jak znawcy, ci znowu jak naoczne świadki.
(…)

Inaczej bawiono się w drugim końcu stoła,
Bo tam, wzmógłszy się nagle, stronnicy Sokoła
Na partyję Kusego bez litości wsiedli:
Spór był wielki, już potraw ostatnich nie jedli.
Stojąc i pijąc obie kłóciły się strony,
A najstraszniej pan Rejent był zacietrzewiony:
Jak raz zaczął, bez przerwy rzecz swoję tokował
I gestami ją bardzo dobitnie malował. (…)
Właśnie rzecz kończył: "Wyczha! puściliśmy razem
Ja i Asesor, razem, jakoby dwa kurki
Jednym palcem spuszczone u jednej dwururki;
Wyczha! poszli, a zając jak struna - smyk w pole,
Psy tuż (to mówiąc, ręce ciągnął wzdłuż po stole
I palcami ruch chartów przedziwnie udawał),
Psy tuż, i hec! od lasu odsadzili kawał;
Sokoł smyk naprzód, rączy pies, lecz zagorzalec,
Wysadził się przed Kusym o tyle, o palec;
Wiedziałem, że spudłuje; szarak, gracz nie lada,
Czchał niby prosto w pole, za nim psów gromada;
Gracz szarak! skoro poczuł wszystkie charty w kupie,
Pstręk na prawo, koziołka, z nim w prawo psy głupie,
A on znowu fajt w lewo, jak wytnie dwa susy,
Psy za nim fajt na lewo, on w las, a mój Kusy
Cap !!" - tak krzycząc pan Rejent, na stół pochylony,
Z palcami swemi zabiegł aż do drugiej strony
I "cap!" - Tadeuszowi wrzasnął tuż nad uchem. (…)

Tadeusz, by nie zdradzić swego roztargnienia:
"Prawda - rzekł - mój Rejencie, prawda, bez wątpienia,
Kusy piękny chart z kształtu, jeśli równie chwytny..."
"Chwytny? - krzyknął pan Rejent. - Mój pies faworytny
Żeby nie miał być chwytny?" (…)
Na to zadrżał Asesor, puścił z rąk kieliszek,
Utopił w Tadeusza wzrok jak bazyliszek.
Asesor mniej krzykliwy i mniej był ruchawy
Od Rejenta, szczuplejszy i mały z postawy,
Lecz straszny na reducie, balu i sejmiku,
Bo powiadano o nim: ma żądło w języku.
Tak dowcipne żarciki umiał komponować,
Iżby je w kalendarzu można wydrukować:
Wszystkie złośliwe, ostre. (…)
Więc zbliżył się i, z wolna gładząc faworyty,
Rzekł z uśmiechem, a był to uśmiech jadowity:

"Chart bez ogona jest jak szlachcic bez urzędu...
Ogon też znacznie chartom pomaga do pędu,
A Pan kusość uważasz za dowód dobroci?
Zresztą zdać się możemy na sąd Pańskiej cioci.
Choć pani Telimena mieszkała w stolicy
I bawi się niedawno w naszej okolicy,
Lepiej zna się na łowach niż myśliwi młodzi:
Tak to nauka sama z latami przychodzi".

Zadania – grupa 1.

1. Jak został przedstawiony Rejent, a jak Asesor? Zaznacz cytaty i uzupełnij tabelę.

Cecha/sposób bycia	Cytat
Wniosek:	

2. Sformułuj:
   - stanowisko Rejenta w sporze ……...
   - uzasadnienie ……
   - stanowisko Asesora w sporze ……...
   - uzasadnienie ……

Jaki rodzaj argumentów dominuje w wypowiedziach bohaterów? Uzasadnij

.

Grupa 2.

Ks. II

Tymczasem w końcu stoła naprzód ciche szmery,
A potem się zaczęły wpółgłośne rozmowy;
Mężczyźni rozsądzali swe dzisiejsze łowy.
Asesora z Rejentem wzmogła się uparta,
Coraz głośniejsza kłótnia o kusego charta,
Którego posiadaniem pan Rejent się szczycił
I utrzymywał, że on zająca pochwycił;
Asesor zaś dowodził na złość Rejentowi,
Że ta chwała należy chartu Sokołowi.
Pytano zdania innych; więc wszyscy dokoła
Brali stronę Kusego, albo też Sokoła,
Ci jak znawcy, ci znowu jak naoczne świadki. (…)

Inaczej bawiono się w drugim końcu stoła,
Bo tam, wzmógłszy się nagle, stronnicy Sokoła
Na partyję Kusego bez litości wsiedli:
Spór był wielki, już potraw ostatnich nie jedli.
Stojąc i pijąc obie kłóciły się strony,
A najstraszniej pan Rejent był zacietrzewiony:
Jak raz zaczął, bez przerwy rzecz swoję tokował
I gestami ją bardzo dobitnie malował. (…)
Właśnie rzecz kończył: "Wyczha! puściliśmy razem
Ja i Asesor, razem, jakoby dwa kurki
Jednym palcem spuszczone u jednej dwururki;
Wyczha! poszli, a zając jak struna - smyk w pole,
Psy tuż (to mówiąc, ręce ciągnął wzdłuż po stole
I palcami ruch chartów przedziwnie udawał),
Psy tuż, i hec! od lasu odsadzili kawał;
Sokoł smyk naprzód, rączy pies, lecz zagorzalec,
Wysadził się przed Kusym o tyle, o palec;
Wiedziałem, że spudłuje; szarak, gracz nie lada,
Czchał niby prosto w pole, za nim psów gromada;
Gracz szarak! skoro poczuł wszystkie charty w kupie,
Pstręk na prawo, koziołka, z nim w prawo psy głupie,
A on znowu fajt w lewo, jak wytnie dwa susy,
Psy za nim fajt na lewo, on w las, a mój Kusy
Cap !!" - tak krzycząc pan Rejent, na stół pochylony,
Z palcami swemi zabiegł aż do drugiej strony
I "cap!" - Tadeuszowi wrzasnął tuż nad uchem. (…)

Tadeusz, by nie zdradzić swego roztargnienia:
"Prawda - rzekł - mój Rejencie, prawda, bez wątpienia,
Kusy piękny chart z kształtu, jeśli równie chwytny..."
"Chwytny? - krzyknął pan Rejent. - Mój pies faworytny
Żeby nie miał być chwytny?" (…)
Na to zadrżał Asesor, puścił z rąk kieliszek,
Utopił w Tadeusza wzrok jak bazyliszek.
Asesor mniej krzykliwy i mniej był ruchawy
Od Rejenta, szczuplejszy i mały z postawy,
Lecz straszny na reducie, balu i sejmiku,
Bo powiadano o nim: ma żądło w języku.
Tak dowcipne żarciki umiał komponować,
Iżby je w kalendarzu można wydrukować:
Wszystkie złośliwe, ostre. (…)
Więc zbliżył się i, z wolna gładząc faworyty,
Rzekł z uśmiechem, a był to uśmiech jadowity:

"Chart bez ogona jest jak szlachcic bez urzędu...
Ogon też znacznie chartom pomaga do pędu,
A Pan kusość uważasz za dowód dobroci?
Zresztą zdać się możemy na sąd Pańskiej cioci.
Choć pani Telimena mieszkała w stolicy
I bawi się niedawno w naszej okolicy,
Lepiej zna się na łowach niż myśliwi młodzi:
Tak to nauka sama z latami przychodzi

Zadania – grupa 2.

1. Na podstawie fragmentu uzasadnij, co możemy powiedzieć o relacjach między bohaterami?
2. Zwróć uwagę na wypowiedź Wojskiego i sformułuj tezę, która wybrzmiała w jego mowie, oraz argumenty.

   Teza: ……..

   Argument 1. …….

   Argument 2. …….

   Argument 3. …….
3. Uzasadnij, dlaczego Wojski zabrał głos? Wyjaśnij, jaki był skutek jego przemowy.

Grupa 3.

Ks. IV
Wtem usłyszeli odgłos rogów i psów granie:
Zgadują, że się ku nim zbliża polowanie, (…)

Wojskiemu przerwał krzyk: "Wyczha!" Tuż spod koni
Smyknął szarak; już Kusy, już go Sokół goni.
Psy wzięto na obławę, wiedząc, że z powrotem
Na polu łatwo można napotkać się z kotem;
Bez smyczy szły przy koniach; gdy kota postrzegły,
Wprzód nim strzelcy poszczuli, już za nim pobiegły.
Rejent też i Asesor chcieli końmi natrzeć;
Lecz Wojski wstrzymał krzycząc: "Wara! stać i patrzeć!
Nikomu krokiem ruszyć z miejsca nie dozwolę;
Stąd widzim wszyscy dobrze, zając idzie w pole".

W istocie, kot czuł z tyłu myśliwych i psiarnie,
Rwał w pole, słuchy wytknął jak dwa różki sarnie,
Sam szarzał się nad rolą długi, wyciągnięty,
Skoki pod nim sterczały jakby cztery pręty,
Rzekłbyś, że ich nie rusza, tylko ziemię trąca
Po wierzchu, jak jaskółka wodę całująca.
Pył za nim, psy za pyłem; z daleka się zdało,
Że zając, pył i charty jedne tworzą ciało:
Jakby jakaś przez pole suwała się źmija,
Kot jak głowa, pył z tyłu jakby modra szyja,
A psami jak podwójnym ogonem wywija.

Rejent, Asesor patrzą, otworzyli usta,
Dech wstrzymali; wtem Rejent pobladnął jak chusta,
Zbladł i Asesor, widzą - fatalnie się dzieje,
Owa źmija im dalej, tym bardziej dłużeje,
Już rwie się wpół, już znikła owa szyja pyłu,
Głowa już blisko lasu, ogony - gdzie z tyłu!
Głowa niknie, raz jeszcze jakby kto kutasem
Mignął: w las wpadła; ogon urwał się pod lasem.
Biedne psy, ogłupiałe biegały pod gajem,
Zdawały się naradzać, oskarżać nawzajem;
Wreszcie wracają, z wolna skacząc przez zagony,
Spuściły uszy, tulą do brzucha ogony
I przybiegłszy, ze wstydu nie śmieją wznieść oczu,
I zamiast iść do panów, stały na uboczu.

Rejent spuścił ku piersiom zasępione czoło,
Asesor rzucał okiem, ale niewesoło,
Potem zaczęli oba słuchaczom wywodzić:
Jak ich charty bez smycza nie nawykły chodzić,
Jak kot znienacka wypadł, jak źle był poszczuty
Na roli, gdzie psom chyba trzeba by wdziać buty,
Tak pełno wszędzie głazów i ostrych kamieni.

Mądrze rzecz wyłuszczali szczwacze doświadczeni;
Myśliwi z tych mów wiele mogliby korzystać,
Lecz nie słuchali pilnie; ci zaczęli świstać,
Ci śmiać się w głos, ci, mając niedźwiedzia w pamięci,
Gadali o nim, świeżą obławą zajęci.

Zadania – grupa 3.

1. Podkreśl środki językowe dominujące w opisie polowania na zająca oraz w reakcji Rejenta i Asesora na to wydarzenie. Uzasadnij, jaki efekt dzięki nim został osiągnięty?
2. Sformułuj wniosek dotyczący zachowania, postępowania adwersarzy.
3. Przedstaw reakcję innych bohaterów na zaistniałą sytuację. Uzasadnij przyczynę ich zachowania.

Grupa 4.

Ks. XI

Gdy się tak Rejent bawi ze swą narzeczoną,
Kuchcik stuknął doń w okno: kota postrzeżono!
Kot, wykradłszy się z łozy, prześmignął po łące
I wskoczył w sad pomiędzy jarzyny wschodzące;
Tam siedzi, wystraszyć go łacno z rozsadniku
I uszczuć, postawiwszy charty na przesmyku.
Bieży Asesor, ciągnąc za obróż Sokoła,
Pośpiesza za nim Rejent i Kusego woła.
Wojski obu z chartami przy płocie ustawił,
A sam się z placką muszą do sadu wyprawił.
Depcąc, świszcząc i klaszcząc, bardzo źwierza trwoży:
Szczwacze, trzymając każdy charta na obroży,
Ukazują palcami, skąd zając wyruszy,
Cmokają z cicha; charty nadstawiły uszy,
Wytknęły pyski na wiatr i drżą niecierpliwie,
Jak dwie strzały złożone na jednej cięciwie.
Wtem Wojski krzyknął: "Wycz-ha!"
Zając smyk zza płotu
Na łąkę, charty za nim, i wnet bez obrotu
Sokół i Kusy razem spadli na szaraka
Ze dwóch stron w jednej chwili, jak dwa skrzydła ptaka.
I zęby mu jak szpony zatopili w grzbiecie.
Kot jęknął raz, jak nowo narodzone dziecię.
Żałośnie! Biegą szczwacze: już leży bez ducha,
A charty mu sierć białą targają spod brzucha.

Szczwacze pogłaskali psy, a Wojski tymczasem
Dobył nożyk strzelecki wiszący za pasem,
Oderznął skoki i rzekł: "Dziś równą odprawę
Wezmą pieski, bo równą pozyskali sławę;
Równa ich była rączość, równa była praca;
Godzien jest pałac Paca, godzien Pac pałaca,
Godni są szczwacze chartów, godne szczwaczów charty;
Otóż skończony spór wasz długi i zażarty;
Ja, któregoście sędzią zakładu obrali,
Wydaję wreszcie wyrok: obaście wygrali.
Wracam fanty, niech każdy przy swoim zostanie,
A wy podpiszcie zgodę".
Na starca wezwanie
Szczwacze zwrócili na się rozjaśnione lice
I długo rozdzielone złączyli prawice.

Wtem rzekł Rejent:
"Stawiłem niegdyś konia z rzędem,
Opisałem się także przed ziemskim urzędem,
Iż pierścień mój sędziemu w salaryjum złożę;
Fant postawiony w zakład wracać się nie może.
Pierścień niechaj Pan Wojski na pamiątkę przymie (…)
Rzęd został przy mnie; każdy znawca ten rzęd chwali,
Iż jest wygodny, trwały, a piękny jak cacko: (…)
Przyjm, Asesorze, w dowód mojego szacunku".

A na to rzekł Asesor, wesół z podarunku:
"Ja niegdyś darowane od księcia Sanguszki
Stawiłem w zakład moje prześliczne obróżki, (…)
Ale ten sprzęt, Rejencie, proszę uniżenie,
Bądź łaskaw przyjąć w zamian za twój rzęd bogaty
I na pamiątkę sporu, co długimi laty
Toczył się i nareszcie zakończył zaszczytnie
Dla nas obu. - Niech zgoda między nami kwitnie!"

Więc wracali do domu oznajmić za stołem,
Że się skończył spór między Kusym i Sokołem.

Była wieść, że zająca tego Wojski w domu
Wyhodował i w ogród puścił po kryjomu,
Ażeby szczwaczów zgodzić zbyt łatwą zdobyczą.
Staruszek tak swą sztukę zrobił tajemniczo,
Że oszukał zupełnie całe Soplicowo.
Kuchcik w lat kilka później szepnął o tem słowo,
Chcąc Asesora skłócić z Rejentem na nowo;
Ale próżno krzywdzące chartów wieści szerzył:
Wojski zaprzeczył i nikt kuchcie nie uwierzył.

Zadania – grupa 4.

1. W pierwszym fragmencie podkreśl czasowniki. Określ, w jakiej formie występują. Uzasadnij, jaką pełnią funkcję?
2. Zacytuj fragmenty świadczące o zachowaniu Wojskiego. Podaj argument uzasadniający jego postawę. Skorzystaj ze wzoru:

   Argument (uogólnienie) …..

   Rozwinięcie argumentu …..

   Przykład ……
3. Uzasadnij stanowisko, że zgoda między Asesorem i Rejentem przetrwa wieki.

Załącznik nr 3

Karta pracy – Mediacje

Uzupełnij diagram, wykorzystując wiedzę nt. sporu Asesora z Rejtanem oraz informacje podane w ramce.

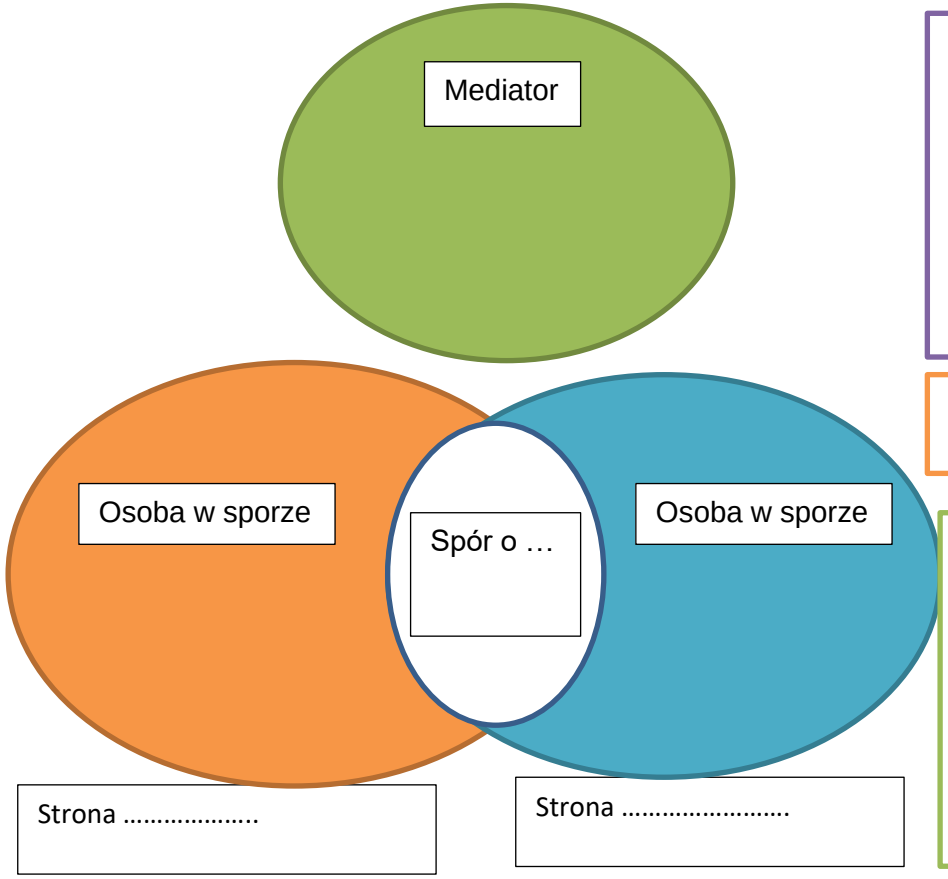

Celem mediacji jest wypracowanie rozwiązania satysfakcjonującego strony konfliktu, a nie ustalenie, kto ma rację w sporze.
Mediacja służy załagodzeniu lub wygaszeniu konfliktu istniejącego między stronami, co jest tym łatwiejsze do osiągnięcia, że osoby dotychczas pozostające w konflikcie są równouprawnionymi partnerami w rozmowie, w poszukiwaniu rozwiązania dzielącego ich sporu. Nikt nie może narzucać stronom sposobu rozwiązania sporu, to same strony są odpowiedzialne za wynik mediacji.

Zasady mediacji: dobrowolność, bezstronność, poufność, akceptowalność.

Mediacja to dobrowolne, pozasądowe postępowanie w prawach, w których możliwe jest zawarcie ugody, prowadzone między stronami (uczestnikami) określonego sporu przez osobę trzecią - bezstronnego mediatora celem doprowadzenia do ugodowego załatwienia tego sporu.

http://www.sieradz.so.gov.pl/site/mediacja01

Wniosek: Mediatorem jest ……., ponieważ …..

Mediacje (kogo) …….spełniły/nie spełniły swoją rolę/swojej roli, ponieważ …

Załącznik nr 4

Pan Tadeusz A. Mickiewicz. Spór Asesora z Rejentem. Budowa wątku.

Notatka

Informacje wypracowane przez moją/naszą grupę?	
Od grupy nr… dowiedziałem/am się	
Od grupy nr… dowiedziałem/am się	
Od grupy nr… dowiedziałem/am się	
Nowe słowa/wyrażenia	
Wniosek	
Nauczyłem/am się	